

Oslo 17.01.2022

Kulturdepartementet

Norske Dansekunstnere – innspill i forbindelse med den pågående Covid-19 pandemien

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 900 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet. Vi representerer utøvende og skapende kunstnere i det frie ikke-institusjonaliserte danse- og scenekunstheltet, samt ved de private og offentlige teater institusjonene, i tillegg til pedagoger i det private og offentlige skoleverket.

I forbindelse med regjeringens pressekonferanse 13.januar 2022 sender vi herved et skriftlig innspill som setter fokus på utfordringer knyttet til de uforholdsmessig strenge restriksjonene kunst- og kulturfeltet pålegges, og deretter spesifikt danse- og scenekunstheltets behov for økonomisk stimulans og kompensasjon gjennom og ut av pandemien.

Norske dansekunstnere er kritiske til at kunst- og kulturfeltet videreføres med svært strenge restriksjoner. Vi forstår at det fremdeles er svært viktig å begrense smittespredning, og ivareta god kapasitet i helseforetakene, men ser ikke lengre at det er dokumenterbare årsaker til at nettopp kunst- og kulturlivet skal måtte reguleres så strengt som det gjør. Ferske tall fra 12 av de største scenene vi har viser at kunst- og kulturbransjen er svært gode på smittevern. I 2021 har de nevnte scenene hatt over 900 000 publikummere, hvorav 39 har vært smittet i forkant, og ingen av disse har smittet videre. Vi mener nå at det er på tide å lempe på antallsbegrensningen, og i det minste differensiere sterkere mellom kapasitet og antall publikummere. Slik det er innrettet i dag er det for de største aktørene ikke gjennomførbart å spille for 200 publikummere, også fordi kompensasjons- og stimuleringsordningen fremdeles ikke er forutsigbare og dekkende nok.

Kunst- og kulturbransjen har spilt på lag med myndighetene, og innrettet seg de tiltak og restriksjoner som har blitt påført dem siden mars 2020, men nå er tålmodigheten brukt opp, og egenkapitalen skrapet. Det er svært viktig at restriksjoner som nå påføres bransjen står i forhold til andre restriksjoner i samfunnet, og oppleves mer rettferdige enn de gjør per dags dato. Vi trenger

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

en kulturminister som nå kjemper for sitt felt, og som viser at kunst og kultur er en av de viktigste faktorene i et velfungerende og fritt demokratisk samfunn.

Kunst- og kulturbransjen vil trenge kompensasjons- og stimulerings tiltak gjennom hele pandemien, men også i lang tid etter. Vi ser en stor grad av kompetanseflukt i bransjen allerede, og er bekymret for ytterligere frafall i tiden som kommer, da mange nå har brukt opp egenkapitalen, og ikke lenger har mulighet til å fortsette sitt virke som skapende og utøvende kunstner, kulturarbeider eller arrangør. Vi er også svært bekymret for hvordan pandemien vil påvirke rekrutteringen til kunst- og kulturlivet. Hvorfor skal unge talenter våge å satse på en karriere innenfor en bransje, som gjennom to år har blitt så tydelig prioritert ned i samfunnet. Dette kombinert med allerede usikre økonomiske framtidsutsikter gjør at vi antar at færre vil søke seg mot de høyere kunstutdannelsene. Dette vil på sikt påvirke både kvaliteten og mangfoldet i kunst- og kultursektoren, og vil føre til et stort tap for samfunnet generelt.

Alle ordninger må videreføres ut 2022, og som et minimum frem til august 2022. Dette for å gi bransjen den forutsigbarheten den trenger. Danse- og scenekunsten har lange planleggingshorisonter, og ofte lange produksjonsperioder, og vi er avhengig av at feltet vet at de kan planlegge for og starte opp produksjoner i lang tid i forveien. Dette trykker alle involverte, og reduserer bruken av såkalte «Covid-klausuler», som setter spesielt underleverandørene (les de skapende og utøvende dansekunstnerne) i en svært utsatt situasjon. Behandlingstiden må kortes betydelig ned, og vi ber om at kompensasjons- og stimuleringsordningene samsvarer med andre ordninger i andre departement, og at man gjør dem rettighetsbasert.

For at danse- og scenekunsten skal sikres best mulig både på kort og lang sikt ber vi nå om følgende tiltak:

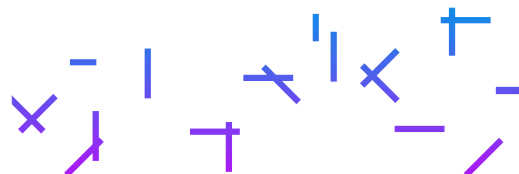
- I henhold til vårt innspill til Arbeids- og sosialkomiteen, Finanskomiteen og Familie- og kulturkomiteen (med kopi til Kulturdepartementet), sendt 17.januar 2022 ber vi om at kompensasjonsgraden for kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere økes fra 60% til 80% av inntekter opp til 6G. Det er ingen grunn til at man skal skille mellom hva en arbeidstaker kan motta i dagpenger, og selvstendig næringsdrivende. Spesielt gjør dette seg gjeldende for kunst- og kulturfeltet hvor vi vet at svært mange er ufrivillig selvstendig næringsdrivende. Vi ber også om at man ser grundig på hvordan kompensasjonen beregnes, da dette har vist seg å slå svært uheldig ut for nyutdannede. Det bør innføres gode regler for unntak, som gjør det mulig å beregne kompensasjon i henhold til dokumentert frafall av inntekt for den gjeldende måned.
- Norsk danse- og scenekunst produseres, distribueres og formidles i stor grad gjennom ordningene for produksjon og formidling via kulturfondet (Kulturrådet), Fond for lyd og bilde, Fond for utøvende kunstnere og Statens kunstnerstipend. Vi ber om at det avsettes øremerkede midler til alle disse tilskuddsordningene, slik at kunstnere kan søke om kompensasjon og stimulering direkte via ordninger de allerede mottar tilskudd fra, eller kjenner godt til. Dette vil bidra til å opprettholde aktivitet, stimulere til ny aktivitet og

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

kompensere for inntektsbortfall og merinntekter kunstnere, aktører og kompanier har på grunn av pandemien.

- Norsk danse- og scenekunst er svært internasjonalt rettet, med høy grad av internasjonal aktivitet. Tall fra Norsk Kulturråd fra 2018 viser at opptil 40% av aktiviteten for det norske danse- og scenekunstheltet skjer i utlandet. Rapporten "Kunst i Tall" gjennomført av Rambøl på bestilling fra Norsk Kulturråd, lansert i desember 2021, viser et fatalt inntektsfall fra 2019 til 2020, og vi antar at det er samme trend for 2021, og også nå i 2022. Så langt har ikke norske danse- og scenekunstnere blitt kompensert for dette inntektsbortfallet, noe som er kritisk for den enkelte kunstner som er berørt. Vi ber Kulturdepartementet se inngående på mulighetene for kompensasjon av internasjonale inntekter. Både Sverige og Finland har klart å lage innretninger som ivaretar kunstnere, og vi ber nå Norge se til disse for å finne gode løsninger på problematikken.
- Norske koreografer og de skapende dansekunstnerne må få kompensert bortfall av opphavsrettslige vederlag og royalties. Vi ber om rammetilskudd på lik linje med det komponister og dramatikere tidligere har mottatt, for å direkte kompensere koreografene og de skapende dansekunstnerne for opphavsrettslige vederlagstap de har hatt gjennom pandemien grunnet avlyste forestillinger. Dette må gjelde både nasjonale og internasjonale avlyste forestillinger, som genererer opphavsrettslige vederlag.
- De offentlig finansierte scenekunstinstitusjonene med mer enn 60% offentlig finansiering må bli gitt mulighet til å søke ekstraordinære tilskudd på grunn av merkostnader og inntektsbortfall i møte med pandemien. Ved å øke tilskuddene til institusjonene vil de også kunne opprettholde sine avtaler overfor kunstnere og kompanier i det frie feltet, som de programmerer eller co-produserer.

Vi ønsker lykke til med arbeidet, og stiller oss til disposisjon for Kulturdepartementet ved behov for ytterligere informasjon, som kan bidra til at det utvikles gode tiltak som kan hjelpe danse- og scenekunsten gjennom og velberget ut av krisen.

Mvh

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Eva Grainger
Nestleder

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

